

ตอนที่

สานฝัน...ด้วยการคิด ได้อย่างไร

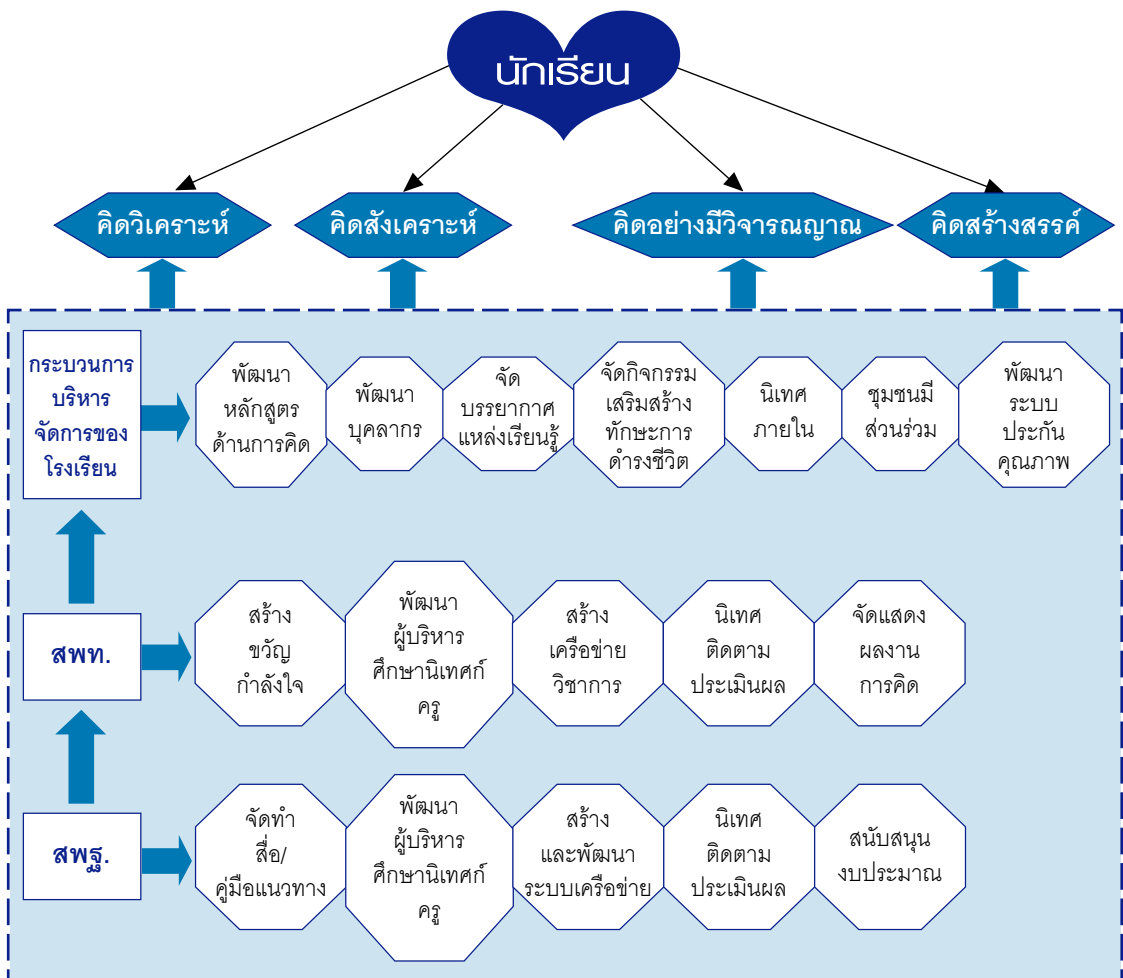
- แนวทางการดำเนินงาน
- การบริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาความสามารถการคิด
ในสถานศึกษา
 - การพัฒนาหลักสูตร
 - การพัฒนาบุคลากร
 - การจัดบรรยากาศและ
แหล่งการเรียนรู้
 - การจัดกิจกรรมเสริมสร้าง
ทักษะการดำรงชีวิต
 - การนิเทศภายใน
 - การสนับสนุนของชุมชน
 - การจัดระบบประกันคุณภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

ภาพความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถการคิด คือ นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร การจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต การนิเทศภายใน การให้ชุมชนมีส่วนร่วม และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นหน่วยงานสนับสนุนให้กระบวนการบริหารจัดการบรรลุเป้าหมาย

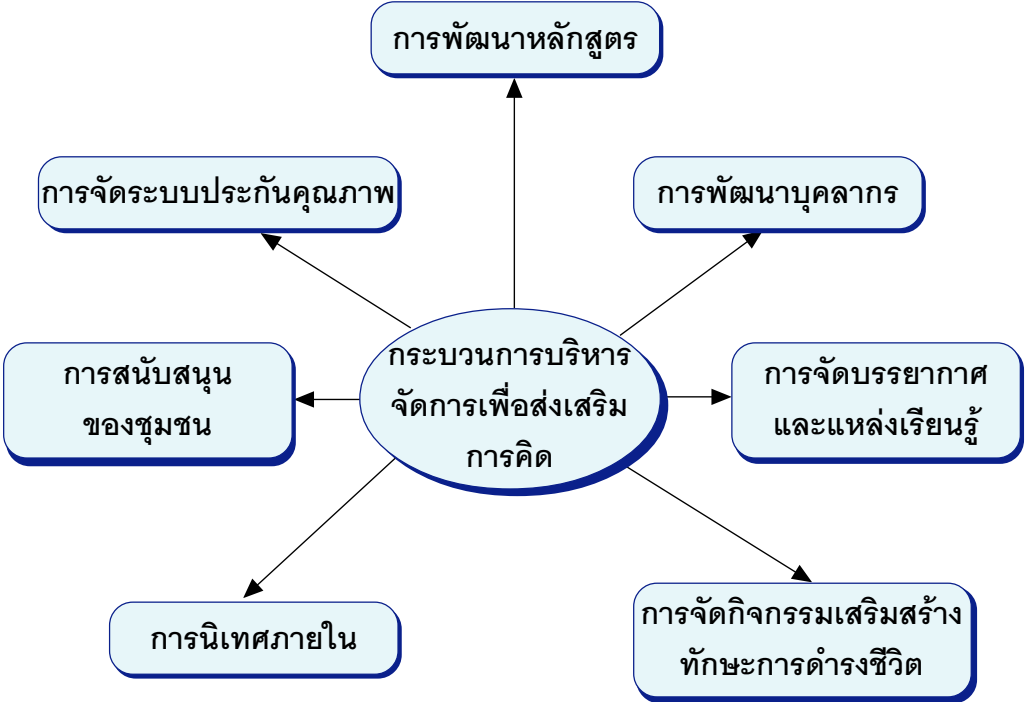

การบริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาความสามารถการคิด ในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ และดำเนินการพัฒนานักเรียน ให้มีความสามารถด้านการคิด คิดได้ คิดเป็น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์

ผู้บริหารจึงควรจัดกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถการคิด โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

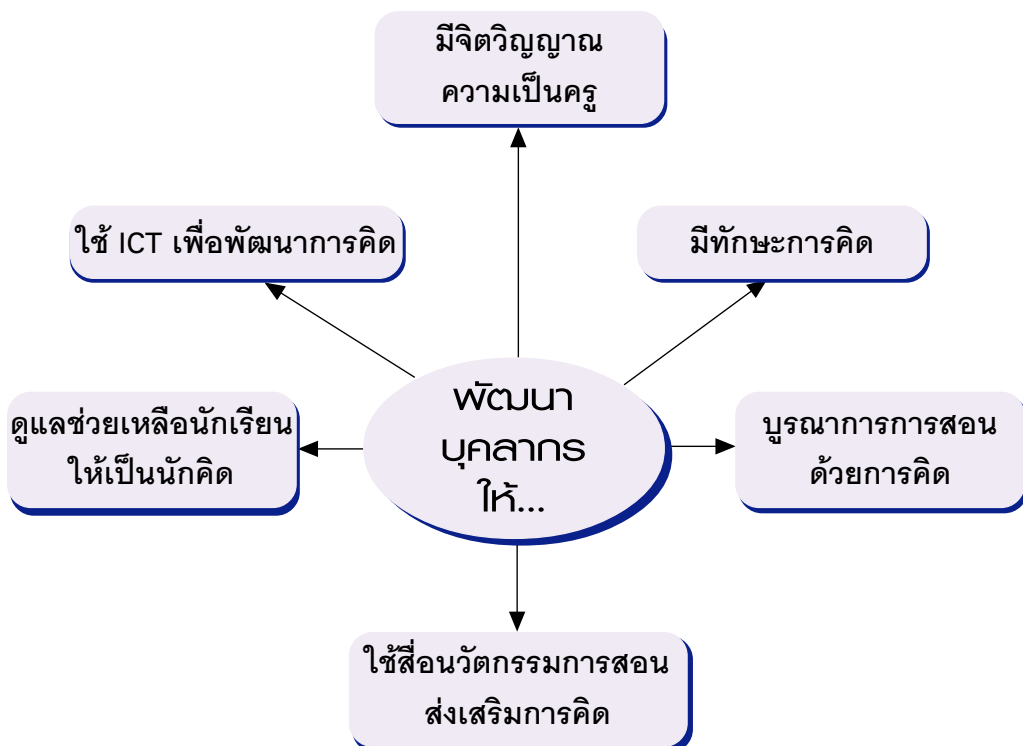

1. การพัฒนาหลักสูตร

- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เกี่ยวกับการคิดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน โดยมีการบูรณาการการคิด
- จัดทำสื่อฝึกทักษะการคิด
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกทักษะการคิดตามแผนที่กำหนด
- วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด
- วิจัย ปรับปรุง / พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้

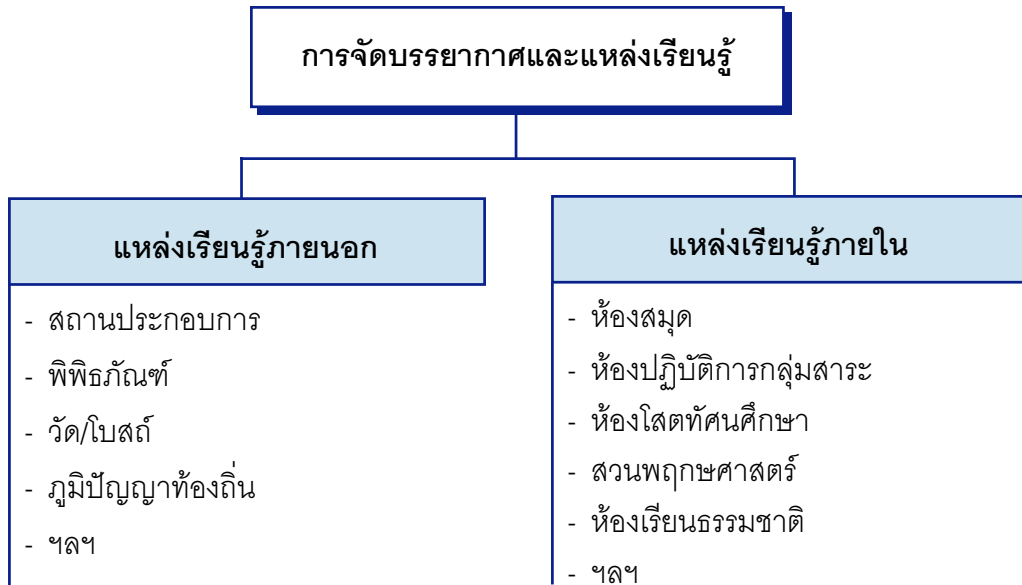
2. การพัฒนาบุคลากร

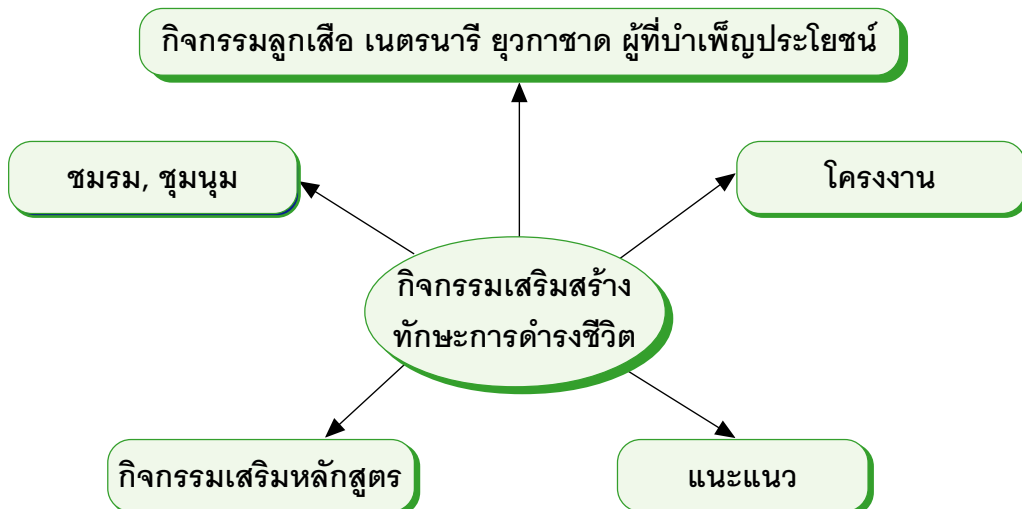
3. การจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้

มีการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างทักษะการคิด

4. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต

มีการจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ให้นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาทักษะความสามารถ การคิดเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

5. การนิเทศภายใน

- เยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน
- ให้คำปรึกษาแนะนำด้านการพัฒนาความสามารถการคิด
- จัดประชุมพัฒนาสื่อทักษะการคิดอย่างต่อเนื่อง
- ศึกษาดูงาน สถาบันหรือโรงเรียนที่ส่งเสริมการคิด
- อำนวยความสะดวกและสนับสนุนทรัพยากร เช่น หนังสือ สื่อ แบบฝึกการคิด งบประมาณ
- สร้างขวัญกำลังใจ เช่น การประกวดผลงานการคิดสร้างสรรค์ การยกย่อง เชิดชูเกียรติ

6. การสนับสนุนของชุมชน

- ชุมชน หมายถึง
 - เครือข่าย องค์การส่วนท้องถิ่น (อบต. อบจ. ฯลฯ)
 - เครือข่ายองค์กรวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (สาธารณสุข เกษตร พัฒนาการ ฯลฯ)
 - เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน
 - กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - เครือข่ายผู้อุปถัมภ์
- ดำเนินการสนับสนุนในลักษณะต่อไปนี้
 1. ประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้าน
 - โครงการ “อ่านหนังสือให้ลูกฟัง”
 - การเล่านิทาน
 - พาบุตรไปใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม
 2. จัดให้มีการ
 - เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้
 - ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
 - จัดให้ศึกษาดูงาน
 3. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ด้าน ICT

7. การจัดระบบประกันคุณภาพ

- จัดให้มีระบบประกันคุณภาพในโรงเรียน
- มีการประเมินภายในและสนับสนุนการประเมินภายนอกโดยเน้นด้านการคิด
- ให้มีรายงานการประเมินตนเองที่ปรากฏผลด้านการคิด
- มีผลการประเมินภายในและภายนอกด้านการคิด

การพัฒนาความสามารถการคิดจะเกิดขึ้นและบรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์
ถ้ามีการบริหารจัดการที่ดี ต่อเนื่อง และครอบคลุม ผู้บริหารและคณะจึงควรใช้
เทคนิควิธีการในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา...

เด็กนักคิดที่เราต้องการ

“การเรียนรู้
โดยปราศจากการคิด
คือ แรงงานที่สูญเปล่า”

บงจื่อ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **กรอบความคิดและแนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____ **การ์ตูน ชุดภาษาไทยยุคไอที**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____ **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **ลายแทงนักคิด**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัคเซสมีเดีย จำกัด, 2546.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และผู้บันทึกประสบการณ์. **เพลินเพื่อรู้**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี เพรส จำกัด, 2542.
- ชาติ แจ่มนุษ. **สอนอย่างไรให้คิดเป็น**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2545.
- ชาลิณี เอี่ยมศรี. **การพัฒนาแบบทดสอบการคิดวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ทิตินา แชมมณี. **การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่องการบูรณาการทักษะการคิดหลากหลาย ในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ**. ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. (อัดสำเนา)
- ทิตินา แชมมณี. และคณะ. **วิทยาการด้านการคิด**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์ จำกัด, 2544.
- มนัส บุญประกอบ. **เทคนิคการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวทางการยกระดับคุณภาพวิทยาศาสตร์ศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. **เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรักหวานกราฟฟิก จำกัด, 2545.

วิมลรัตน์ หัสมินทร์. **รายงานการใช้แบบฝึกการอ่านการเขียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** รายงานการวิจัย, 2542. (อัดสำเนา)

วิไลลักษณ์ ภูักักดี. **การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย...หลากหลายรูปแบบ.** เอกสารประกอบการนิเทศ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2544. (อัดสำเนา)

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และ อุษา ชูชาติ. **ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2544.

ศุภกิจ นิมมานนรเทพ. “อ่อนนุ่มดีแน่ อ่อนแอไม่ดี” ใน **สิ่งดีในวิถีชีวิตไทย-จีน.** กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ร่วมกับบริษัท ซี.พี. เซเวนอีเลฟเวน จำกัด จัดพิมพ์เนื่องในวาระฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี, 2539. หน้า 89-101

สุวิทย์ มูลคำ. **กลยุทธ์การสอนคิดวิพากษ์.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์, 2547.

อภิชัย เทอดเทียนวงษ์. **การพัฒนาทักษะการคิด.** เอกสารประกอบการบรรยายสถาบันการเรียนรู้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2547. (อัดสำเนา)

อารี พันธุ์ณี. **ฝึกให้คิดเป็นคิดให้สร้างสรรค์.** กรุงเทพมหานคร : ไยใหม่ เอ็ดดูเคท, 2545.

อุ้นดา นพคุณ. **คิดเป็น.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์ (โพธิสุข). **ฝึกเด็กให้เป็นนักคิด.** กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์, 2545.

คณะทำงาน...

ที่ปรึกษา

นางพรนิภา	ลิมป์พยอม	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายดิเรก	พรสีมา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายนิวัตร	นาคะเวช	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
นางสาวศรีสมร	พุ่มสะอาด	ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ทำหน้าที่รองผู้อำนวยการศูนย์บริหารโครงการหนึ่ง อำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
จ่าสิบเอกอดิศักดิ์	จินดานุกูล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์บริหารโครงการ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
นางเบญจลักษณ์	น้ำฟ้า	ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์บริหารโครงการ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
นางอรทัย	มูลคำ	นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการ จัดการศึกษา ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

คณะทำงาน

นางวัฒนาพร	ระงับทุกข์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่าย พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
นางสาววิริยะ	บุญยะนิวาสน์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสาวไพจิตร	สวดกการ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

สาบฝน... ด้ว ย ก ร ส ก ๑

นางศุภมาศ	ณ ถกลาง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสุพร	รักบำรุง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสาวคณาวพร	คมสัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายหลุยส์	อัมสุทธิ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสาวศรีผ่อง	จิตกรณกิจศิลป์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสาวบุญญลักษณ์	พิมพา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายรุ่งเรือง	ชุมพาลี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายสมควร	วรสันต์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางกิตติมา	จงสมจิตต์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายชาติ	แจ่มนุช	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายสมบุญ	ไพธิยะ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางอุษา	พุ่มศรีภานนท์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นายปราโมทย์	ขจรภัย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
นางสาวเอื้องฟ้า	สมบัติพานิช	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
นายองอาจ	ชาญเชาว์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
นางสาวภัทร	วงศ์ดนตรี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3
นางสาวจรินทร์	ไฮ้สกุล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

นางสาวประภาพรพรณ เสีงวงศ์		ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
นางวัฒนา	รอยสำราญ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
นางนิรมล	โพธิ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2
นางรัชนี	วิเศษมงคล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1
นางสาวเกษร	มงคล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1
นายอรรถนัย	อัศจรรย์วัฒน์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1
นายทองสุข	รอยสูงเนิน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 1
นางสาวนงลักษณ์	เวศม์รัชสกุล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรัง เขต 1
นายดุสิต	จันทร์ศรี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 1
นายเฉลิม	พักอ่อน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำพูน เขต 1
นางสาววิไลลักษณ์	ภูภักดี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1
นางสาวเสาวณีย์	สุภรสุข	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1
นายสมนึก	ธาดุทอง	นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
นางรุจิเรข	แสงจิตตพันธุ์	นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
นางวรรณณา	ช่องดารากุล	นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรม กรรมการจัดการศึกษา
นางนิจวดี	เจริญเกียรติบวร	นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรม กรรมการจัดการศึกษา
นางสาวอมรรรัตน์	คำแดง	นักวิชาการสอบ สำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานฝึก... ด้ ว ย ก ร ร ม

นางวิภา	ภูต๋องใจ	ครูโรงเรียนวัดพิบูลเงิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1
นางรัตนา	ฉายะเจริญ	ครูโรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1
นางเรณู	ทองจิตรี	ครูโรงเรียนอนุบาลจอมหมอกแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2

คณะบรรณาธิการ

นางสาววิไลลักษณ์ ภูักดี	นางสาวไพจิตร สดวกการ
นางรุ่งเรือง ชุมพาลี	นางสาวเอื้องฟ้า สมบัติพานิช
นางศุภมาศ ณ ถลาง	นางรัตนา ต้านศิริสมบูรณ์
นางวัฒนา รวยสำราญ	นางวัฒนาพร ระจับทุกข์
นางสาววิริยะ บุญยะนิวาสน์	

ศิลปินรส

นายดุสิต	จันทร์ศรี
นายกอบเกียรติ	สุพรรณพงศ์

ขอขอบคุณโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเอื้อเฟื้ออุปการะ
ขอบคุณโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ที่อำนวยความสะดวกในการจัดทำรูปเล่ม

